

יש אומרים שצריך לומר מיד אחריה "אלהי נשמה" עד "ברוך אתה ה' המחזיר נשמות לפגרים מתים", לפי שהיא סמוכה לברכת "אשר יצר", ולכך אינה פותחת בברוך טור פרפת אלהי נשמה אינה פותחת בברוך מפני שהיא פרפת ההודאה ופרפת ההודאות אין פותחות בברוך, כמו שמצינו בפרפת הגשמים שולחן ערוך.

טהורה היא

וגם היום מתוודה כל יהודי לפני ה' "נשמה שנתת בי טהורה היא" ואין הדבר תלוי אלא כי לשמרה בטהרה ולהחזירה לידך בטהרה. הנה זו כל תורת ה' ותמצית ההנהגה האלוקית - לזכר ולעלות את החיים הגשמיים ולקרב אותם אל ה' ואל שכינתו... גם היום נברא כל אדם בטהרה כאדם הראשון בשעתו. גם היום נולד כל ילד כמלאך למען יחיה ויהיה לאדם, הרי זו אחת מנקודות היסוד של תורת ישראל וחיי היהודי. רשר הירש

10

... וטהרה זו נשמרת היא ביסודה העצמי של הנשמה, גם בכל ירידותינו, ובכל התפלותה בכל המעמקים, שפקרב פליות ולב, שפקל עקיבותיהם, בכל זאת הרי הנשמה עצמה נשמרת ועומדת בקדשת טהרתה גם בכל מדרגותיה? היותר דלות ויותר ירודות, בכל חדרי חדרים היותר אפלים של החיים. כי רק אתה אל עליון, עושה נפלאות, אתה יכול לעשות את הגבורה הנפלאה הזאת, להיות שומר את אור הטהר של הנשמה, גם בקרבי, ואתה משמרה בקרבי. עולת רביה

המחזיר נשמות

וכמו בכל בוקר שצריך האדם לקבל עליו מלכות שמים מחדש, ולא תספיק הקבלה דאמול, משום דבכל בוקר יש חידוש בריאה, כמו שאנו מברכים המחזיר נשמות לפגרים מתים. ובמדרש (ב"ר פ' ע"ח) חדשים לבקרים רבה אמונתך, אמר רשב"א על שאתה מחדשנו בכל בוקר אנו יודעים שאמונתך רבה להחיות לנו את המתים. הרי שכל יום הוא חידוש בריאה, כמו שאנו אומרים המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ע"כ צריכין לקבל עול מלכות שמים בק"ש מחדש. שם משואל

20

איתא במדרש וישלח חדשים לבקרים רבה אמונתך ממה שאתה מחדשנו בכל בוקר אנו יודעין שאמונתך רבה לתחיית המתים. וממה שאתה מחדשנו בבוקרן של מלכיות אנו יודעין שאמונתך רבה לגאלינו. כמו שבכל יום נעשין בריה חדשה וכל סדר הלילה הוא בשביל זה ההתחדשות. כן כל גלות כדי להביא התחדשות... ולילה כיום יאיר. פי' כי גם בלילה יש אור רק שהוא בדרך נסתר. אור הבא מתוך החושך... ואיתא שאומרים בכל יום מזמור שיר הנוכת בשביל הארה שנתחדש בכל יום ונפשות שנתבררין בכל יום מחושך לאור. כי הקדוש ברוך הוא עושה פלא. ובכל יום נמצא רמז מתחלת העולם ועד סופו. כמ"ש מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ומ"ב כולל כל הבריאה עד תחיית המתים ועוה"ב וע"י חדשים לבקרים צריך האדם להחזיק באמונתו ית"ש. ומכש"כ כשנתחדש גאולה מבוקרן של מלכיות שהוא לחזק אמונת בני ישראל: שפת אמת

לפגרים מתים

ראוי להיות תיכף שניעור משנתו, ראשית המחשבה יפתח לבו בהתלהבות הבורא ברוך הוא, וישיב אמריו אל לבו, לאיזה כוון החזיר הקדוש ברוך הוא נשמתו בקרבי, ונפח באפי נשמת חיים חלק אלוה ממעל, וממקום קדוש יהלכו לגוף עכור וחומר, ולא לחנם תקנו לנו למלאות פה תהלה בכל יום, המחזיר נשמות לפגרים מתים, רק כדי לעורר לב הישנים תרדימת הזמן, לעורר משינתו להכיר את בוראו, אכן רוח הוא באנוש רוח, שטות המסמא את עיניו ומטמטם את אזניו, ומסגיר את מפתחי לב, ואינו בודעו ומכירו את עצמו, ואין פיו ולבו שוים, אפילו באומר המחזיר נשמות לפגרים מתים, לבו בל עמו, כי אם משפה ולחוק, וזה לך האות, כי אם יאמין כי ידבר ומכנה את עצמו לפגר מוסב, למה לו להתגאות, ומי שמע כזאת ומי ראה שהפגר יחזיק את עצמו לאפס לריב ריבו, ולהתקוטט להפוגם בכבודו אפילו כמלא נימא, ועיניו רואות תיכף שקם משנתו, ואמר כתיקון חז"ל המחזיר נשמות לפגרים מתים, מי בעל דברים יגש אליו, אזי רודף הוא, ונמצא פעלו סותרים את דברו, ולא הועילו חכמים בתקנתם, כי אפילו המחזיר נשמות לפגרים מתים אינו מועיל, ואדרכא כיון שמת נעשה חפשי מן המצות, ואוי לאותה בושח וכלימה, ולמה לא יעטו כמעיל בשתם, בני ישראל הנקראים בני אל חי, ונבחרים לו למנה יותר מזולת עמים, אם כן מהראוי שלא יפסדו את מעלתם הרמה, לעורר לבם בקרבם יומם ולילה אל התורה ועבודה, ויתלהבו לשורש נשמתם... אור המאיר - רבי זאב וולף הלוי מו"טומויר

40